



Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-20 30 00
www.hkr.se

EXAMENSARBETE

Hösten 2012

Läroarutbildningen

Pedagogers syn på datorer i förskolan

Författare
Ingrid Gunnarsson
Lisa Jönsson

Handledare
Ingrid Lindahl

www.hkr.se

”Sen spelar de lite också, såna pedagogiska spel”

- Pedagogers syn på datorer i förskolan

Abstract

Denna studie om datoranvändandet i förskolan är en kvalitativ studie som baserar på intervjuer med fem olika pedagoger på två olika förskolor. Syftet med studien är att ta reda på hur pedagoger ser på datorer i förskolan. Detta för att datoranvändandet ökar och är idag lika självklart som TV-tittandet. Barn i dag kommer i kontakt med datorer redan i tidig ålder. Under 2012 kom nyheten att varannan treåring har använt internet. Samtidigt som det har visat sig att det finns kunskapsbriter bland pedagogerna på förskolorna när det kommer till IKT.

För att undersöka detta gjorde vi en kvalitativ studie i form av semistrukturerade intervjuer ute på förskolorna. Intervjuerna bearbetades för att kunna se mönster, de här mönstret blev sedan grunden till resultatet. I resultatet framkommer det att pedagogerna belyser sin egna användning i form av dokumentation. Ett annat användningsområde var Youtube, som pedagogerna använde för att kunna få ny kunskap inom olika området. Youtube användes även med barnen, då i form av filmklipp som barnen hade önskemål att se. Något som pedagogerna sa som inte användes mycket var datorspel. De spelen som fanns var pedagogiska datorspel. Vilket pedagogerna var noga med att lyfta fram.

Den teoretiska utgångspunkt vi har valt för studien är sociokulturellt perspektiv där artefakter, samspel och interaktion har en stor betydelse för inläring.

Ämnesord: förskolan, datoranvändande, förskolepedagoger, IKT, sociokulturellt perspektiv

Innehåll

1. Inledning och bakgrund.....	4
1.1 Syfte och problemformulering.....	5
1.2 Definition av begrepp.....	5
2. Litteraturgenomgång.....	6
2.1 Sociokulturellt perspektiv.....	6
2.2 Datorer i förskolan.....	7
2.3 Pedagogers syn.....	8
2.4 Barn en del av e-medborgarna.....	10
2.5 Precisering av frågor.....	10
3. Metod.....	11
3.1 Urval.....	11
3.2 Undersökningsgrupp.....	11
3.3 Insamling av det empiriska materialet.....	12
3.4 Bearbetning och analys.....	13
3.5 Trovärdighet och rimlighet.....	15
3.6 Etiska övervägande.....	15
4. Resultat och analys.....	16
4.1 Dokumentation.....	16
4.2 Öka egen kunskap.....	17
4.3 Surfplattorna kommer.....	18
4.4 Det är ju ett pedagogiskt spel.....	19
4.5 Problem och fördelar.....	19
4.6 Analys.....	20
4.7 Slutsats.....	22
5. Diskussion.....	23
5.1 Metoddiskussion och kritik.....	23
5.2 Resultatdiskussion.....	23
6. Sammanfattning.....	27
7. Referenser.....	29

Bilaga 1: Intervjufrågor

Bilaga 2: Massvis

1. Inledning och bakgrund

Den här studien handlar om hur pedagoger arbetar med datorer i förskolan och hur de förhåller sig till detta.

Under oktober 2012 kom nyheten om att varannan treåring har använt internet. Detta väckte en debatt i media, med utgångspunkten om detta är bra för barnens utveckling. Vi var redan nyfikna på hur man i förskolan arbetar med datorer och detta gjorde bara vår nyfikenhet större. Datorer är något som har blivit en stor del av vår vardag. Det är inte ovanligt att en TV-tittare blir hänvisad till att gå in på en hemsida för att hitta receptet eller mer information om programmet. Vi lever i ett informationssamhälle, med tillgång till internet då inte bara via datorer utan även via våra telefoner kan vi idag snabbt få reda på vad som händer i världen.

När vi ser till oss själva går det nästan inte en dag då vi inte använder internet eller datorer på något sätt. I våra diskussioner har vi kommit fram till att det är vi själva som har skapat oss ett beroende av användandet. Detta ser vi mest tydligt i hur mycket vi använder våra smartphones, för i den finns det tillgång till internet. Det är sällan vi lämnar hemmet utan att ha mobilen med sig. Samtidigt upplever vi att man måste ha tillgången till detta, då mycket av information och kommunikationsflödet sker via internet. Inte bara kontakt med vänner utan även det som berör studier och jobb.

På många förskolor är det vanligt att varje avdelning har var sin dator och även tillgång till internet. I LPFÖ 98 (rev. 2010) står det att barnen ska erbjudas en miljö som präglar det samhälle de lever i och idag lever vi i ett informationssamhälle.

”Förmåga att kunna kommunicera, söka ny kunskap och kunna samarbeta är nödvändig i ett samhälle präglat av ett informationsflöde och en snabb förändringstakt. Förskolan ska lägga grunden till att barnen på sikt kan tillägna sig de kunskaper som utgör den gemensamma referensram som alla i samhället behöver” (Läroplanen för förskolan, Lpfö 98 s. 6).

Ljung-Djurf (2002) tar upp att barn kommer i kontakt med IKT på olika ställen i sin vardag och att datorer ses som ett komplement till de mer traditionella leksakerna. Samtidigt tar hon upp att det finns två viktiga aspekter kring datoranvändandet. Den ena är att barnen får något att göra och den andra är att de lär sig. Svedberg (2011) tar upp brister i de IT-strategier som

finns ute på skolorna. Han menar att kompetensen kring hur man kan använda sig av IT som ett pedagogisk redskap måste öka hos både lärare och lärarutbildade. Ljung-Djärf (2002) hävdar även att hur pedagogerna organiserar kring datorerna har en betydelse, samt deras synsätt på datorn. Hon tar även upp att pedagoger ser en risk med att barn bara blir sittande där och inte gör något annat. Detta kan kopplas till det Svedberg säger om att kompetensen saknas.

1.1 Studiens syfte

Vårt syfte med detta arbete är att beskriva hur pedagoger förhåller sig till datorer som ett pedagogisk redskap i förskolan och hur man arbetar med det i förskolan både med barngruppen och som personal. Frågan vi ställer oss är *hur arbetar pedagoger med datorer i förskolan?*

1.2 Definition av begrepp

I studien använder vi oss att begreppet PIM och PIM är förkortningen för praktisk IT- och mediakompetens . Det är en kostnadsfri webbaserad utbildning och resurs som är utvecklad av skolverket. PIM består av tio olika handledningar och övningar där man får hjälp med att använda datorn i det dagliga arbetet. Handledningarna utgår från vad en förskollärare eller lärare kan ha för behov i sin undervisning till exempel text och bildhantering (Skolverket, 2012).

IKT är ett annat begrepp som förekommer i studien. IKT är förkortning av informations- och kommunikationsteknik. IKT omfattar all typ av digitalteknik och digitalhjälpmedel. IKT används ofta i pedagogiska sammanhang men är ingen pedagogik, utan enbart ett redskap som kan användas i pedagogiska syften. (Nationalencyklopedin, 2012; Trageton, 2005)

2. Litteraturgenomgång

Vi har valt att utgå från ett sociokulturellt perspektiv. Här kommer aktuell forskning samt litteratur som berör sociokulturellt perspektiv presenteras. Samt litteratur och forskning kring datorer i förskolan. Rubrikerna som detta presenteras under är *Sociokulturellt perspektiv, Datorer i förskolan, Pedagogers syn och Barn en del av e-medborgarna*. I slutet presenterar vi även precisering av frågor.

2.1 Sociokulturellt perspektiv

I ett sociokulturellt perspektiv är individen en aktiv del av sitt eget lärande till skillnad mot till exempel behaviorismen, där individen ses som ett tomt blad som yttre ifrån ska få kunskap av en annan individ som har mer kunskap. Detta kan ses som relationen lärare och elev. Där läraren är den som sitter på all kunskap och ska förmedla den till sina elever. Synen på eleven är förutom att den är ett tomt blad så saknar den en inre motivering och all motivation ska komma utifrån i form av belöning eller straff. I det sociokulturella perspektivet så lär man sig först genom interaktion med andra för att sen kunna lära sig på egen hand. En av de mest framstående personerna inom det sociokulturella perspektivet är Vygotskij. Han pratar om att lärandet sker i samspel i den omgivning man befinner sig i. Det krävs inte en vuxen som berättar för dem vad de ska lära sig, till skillnad mot behaviorismen (Vygotskij, 1995; 1999)

Den interaktion som Vygotskij tar upp kan ske mellan två personer eller mellan en person och artefakter. Säljö (2000) menar att artefakter är en grund i det samhälle vi lever i, då det är en förutsättning för att samhället ska kunna förändras kontinuerligt. Människor kan även låna artefakter av varandra för att sedan använda dem som sina egna. Det är även en förutsättning för inläring men det kan även ses som ett resultat av det man en gång har lärt. Detta kan man se ur ett historiskt perspektiv, där människan använde det som fanns omkring sig för att underlätta det vardagliga livet till exempel att använda stenar som redskap. Man kan även säga att artefakter speglar det samhälle man lever i. Säljö (2000) säger att språket inte bara är tecken utan en av vår viktigaste artefakt, även om det inte är fysik. Språket är en förutsättning för att kunna kommunicera, språket ger oss möjligheter till att kunna utveckla oss.

Leken och fantasin är enligt Vygotskij (1995; 1999) en av grunderna till inläring. Fantasin är en medvetandeform som gör det möjligt att kombinera saker då fantasin alltid utgår från verkligheten. Ju mer erfarenheter man har ifrån det verkliga livet ju mer fantasi kan man

skapa. Med andra ord har vuxna möjligheten till ett större fantasiliv än vad ett barn har, samtidigt är fantasin en form för att organisera upp sådant man ännu inte känner till. Vygotskij (1999) ser leken som en handling i fantasin och att leken inte utgår från ett material utan från handlingen. Leken kan även vara ett verktyg i undervisningen då man genom lek kan nå barnen på ett annat sätt och skapa en förståelse. Leken ses oftast som en form i de estetiska ämnena, men genom att kunna skapa utifrån fantasi så kan denna form av inlärningsmetod användas i andra ämnen till exempel naturvetenskapliga ämnen och matematik. Men efter som fantasin grundas på de erfarenheter man har från tidigare behöver man som lärare ta reda på vad barnet kan och ge dem möjlighet att på olika sätt utmanas och uppmuntras att undersöka saker. Detta för att de själva ska hitta en lösning på de olika problemen de kan stöta på. Det handlar inte om att göra rätt från början utan undersöka de olika möjligheterna som finns.

2.2 Datorer i förskolan

I LPFÖ 98 (rev.10) framkommer det att grunden till inläring ska ligga i leken. Många lekar bygger på uppgjorda regler som ska följas. Ser man till rollekar så måste man i barngruppen bestämma vilka roller som ska finnas och vem som ska vara vad. Detta leder till att barnen hamnar i en diskussion där de argumenterar utifrån sina tidigare erfarenheter, vilket enligt det sociokulturella perspektivet är grunden till inläring. Även om många ser leken som något roligt så menar Williams (2006) att barnen har en önskan att lära av varandra, men för att få vara med i vissa lekar krävs det att man har lärt sig vissa saker. En sak som barnen ofta måste ha lärt sig är lekens regler eller en sådan sak som att vänta på sin tur. Artefakter är en del av leken, även om till exempel dockan är passiv så får barnen genom sin fantasi dockan att bli en deltagare i leken. Artefakten är ett hjälpmedel i lekens kommunikation. Datorer är en annan artefakt på förskolan. Även om det finns de som anser att datorer inte är en del av leken så menar Ljung-Djärf (2002) att datorer är ett komplement till de mer traditionella leksakerna. Datorer är inte bara en artefakt som bygger på lek utan även ett hjälpmedel vid inläringen både med barn som har vissa svårigheter eller handikapp. Men även för barn utan. Detta beror på hur man väljer att arbeta med datorn och vilka program man har tillgång till.

Kring just så kallade pedagogiska spel finns det delade meningar. Alexandersson, Lindroth, Lindö (2001) menar att dessa datorspel kan vara en aktivitet som kan vara jämbördiga med exempelvis läsning. Men de säger även att det ena inte ska utesluta det andra, det ska tillsammans främja barnens lärande. Någon som motsätter sig detta är Johansson som säger

att spelen är utformade som ett kompendium där man ska få ut så mycket som möjligt genom att följa mallar, vilket leder till att barnen lär sig sakerna utantill och bara gör. Han menar att man i stället ska arbeta med program där barnen har större möjlighet att själva påverka innehållet på ett kreativt sätt (Clasedotter, 1999). Har man en färdig mall att följa ger detta inte möjlighet att själv få möjligheten att hitta lösningar. Genom att hitta egna lösningar behöver man använda fantasi och då blir det inte bara ett görande utan en möjlighet till nya upptäckter. Genom att barnen sitter två och två vid datorn så hjälper de varandra, genom att de har olika erfarenheter med sig så får de ett utbyte av varandra och kan därmed lära sig nya saker. Kommunikationen är grunden till denna inlärning, i detta fall blir språket den viktigaste artefakten och datorn mer ett redskap till görandet.

Men datorer på förskolan är inte enbart till för barnen. Det kan vara ett redskap för personalen både när det kommer till deras egen planering och i verksamheten. Samtidigt bör det finnas ett syfte med det, så att man inte hamnar i en situation där fokus ligger på görandet. Eftersom det finns många funktioner på en dator och ofta möjlighet till att använda internet kan datorn bli ett hjälpmedel i den pedagogiska verksamheten, både för personal och barn (Claesdotter 1999; Alexandersson, Lindroth, & Lindö, 2001).

Att datorer ställs fortfarande mot annan verksamhet i förskolan. Det finns de som menar att datorerna hindrar barnen från att röra på sig och det är orsaken till övervikt hos barn. Men även att barn skulle bli passiva av ett datoranvändande. Frågan är då hur barnen erbjuds att använda datorer och annan IKT material. Johansson (2000) skriver om en Ur- och skurförskola som aktivt arbetar med IKT i sin verksamhet, även om den är belagd utomhus. Tillsammans med barnen skapar man digitala bildspel som man kan presentera för anhöriga. Hon säger att man ska fråga sig själv hur man ska arbeta för att få ut så mycket som möjligt ur verksamheten utan att det ena ska ta skada av det andra.

2.3 Pedagogers syn

Pedagogerna syn på datorer i förskolan skiljer sig åt, det handlar om en inställning som kopplas till de tidigare erfarenheter pedagogerna har av datorer. De program som tas in i verksamheten beror ofta på vad pedagogerna ser som bra och ibland till och med ser trevligt ut. (Alexandersson, Lindroth, Lindö, 2001; Claesson, 1999). En annan aspekt är att pedagogerna själva känner att de saknar kompetensen och därmed blir de osäkra.

Osäkerheten kan vara orsaken till motståndet mot datorer i förskolan och man vill inte lära ut något där ens egna kunskaper brister, samtidigt behöver man utgå från att alla inte har samma intresse. För att vilja få ny kunskap i ett ämne bygger på att man i grunden har ett intresse.

Annars blir det svårt att ta emot den nya informationen och bearbeta den till kunskap. Men hur kan man arbeta med att pedagogerna känner att de saknar kompetensen? Skolverket har arbetat fram det de kallar för PIM. Detta är menat att vara ett stöd för lärare men även en utbildning för att öka kompetensen av datoranvändandet på förskolor och skolor. Även tid blir en fråga. Finns det tid till att arbeta med olika program i verksamheten om personalen först måste lära sig dem? Hur bekväm i programmet behöver personalen vara innan de kan utföra det med barnen? Hur mycket tid finns det att lägga på IKT verksamhet på förskolan i förhållande till personalens arbetsbelastning?

Pedagogerna ser sig själva som handledare, de ska inte lära barnen utan handleda dem till att hitta sina egna lösningar (Björkman, 1999), samtidigt framkommer det i Ljung-Djärf studie att pedagoger ser på användandet med datorer som en risk, ofta i relation med ett missbruk. Pedagogerna säger att de upplever att barnen i hemmamiljön sitter mycket framför skärmar detta tar även Ellneby (2005) upp. Samtidigt säger hon att när det handlar om förskolebarn är man mer intresserad av vad spelen innehåller än om deras vanor. Detta kan relateras till det Claesson (1999) tar upp, att pedagoger väljer program, som de har tidigare erfarenheter från, för då har man ett innehåll som är känt sen tidigare. Program och hemsidor väljs även beroende på hur användarvänligt det är. Ju mer funktioner det har ju mer avskräckande, då man ser en ökad risk i att göra fel. I Ljung-Djärf (2002) studie så tar hon upp att pedagogerna inte låter barnen gör allt. Detta med en rädsla för att något ska gå fel och att de inte ska kunna lösa problemet. Samtidigt betonar de att det är viktigt att barnen lär sig att hantera tekniken, vilket motsäger sig själv då de säger att det finns tydliga regler kring var barnen inte får lov att göra.

Clasedotter (1999) tar upp att pedagoger anser att det är bra att grunden till barnens datorvana läggs i förskolan. För där kan det ske på ett lekfullt sätt som skapar en lust till att vilja lära sig. Samtidigt finns det pedagoger som ser ett problem med att barnens intresse för olika aktiviteter skiftar. Det finns barn som kanske spela datorspel i några minuter och sen dyker något roligare upp. Medans Nilsson (1999) tar upp att pedagoger uppfattar det som att barnen är som mest koncentrerade när de sitter framför datorn. Har dessa två uppfattningar med pedagogernas inställning att göra eller hur man ser på lärandet? Man kan även se till hur barnen är vid andra aktiviteter, för oftast är det de nya som lockar mest eller det som kompisarna håller på med. Även om den aktiviteten barnen gör är roligt kan det finnas något annat som lockar.

2.4 Barn en del av e-medborgarna

Barnen är en aktiv del av informationssamhället, de har blivit något Käck (2012) kallar för e-medborgare. Datorer är idag lika självklart som TV-apparater och radio för barnen. Många barn har datorer i sitt hem och det finns även på förskolorna, där med blir det något barnen möter och måste förhålla sig till. Frågan är vad barnen gör framför datorn. Enligt rapporten *Små barn och medier* (2010) visade att den vanligaste användningen var datorspel, men den visade även på att 15 % av barn i åldrarna 2-4 år använder internet regelbundet.

Datorspel kan vara något som ses som passiva handlingar för barnen. Men Alexandersson, Lindroth, Lindö (2001) säger att barnen är aktiva då de tar hjälp av varandra. Barnen nyttjar varandras kunskap innan de ber en vuxen om hjälp, detta betyder att barnen behöver beskriva och förklara saker för varandra. Vilket blir ett lärandemoment som barnen inte kanske själva är medvetna om. Samtidigt säger Henning Johansson professor i pedagogik i artikeln *Apparaten tar inte bort pedagogiken* att barn behöver både sitta ensamma och tillsammans vid datorn för att få ut så mycket kunskap som möjligt. Att barnen får uppleva att de själva klarar av saker anses också vara en viktig del i lärandet (Nilsson, 1999).

Det är också viktigt att se till barnens intresse, samtidigt som det bör finnas ett mål med det man gör. Spel och datorprogram bör därför vara anpassade till de barn som finns på förskolan eller avdelningen för att ge dem de bästa förutsättningarna till lärande och utveckling. När det kommer till internetanvändning blir det ett annat fokus på innehållet, då det inte är lika begränsat som ett Cd-romspel eller ett färdigt program (Alexandersson, Lindroth, Lindö, 2001; Claesson, 1999).

2.5 Precisering av frågor

Huvudfrågan i studien lyder:

Hur arbetar man med datorer i förskolan?

Delfrågor som ställs är:

Ligger fokus på spel på förskolan eller har man andra aktiviteter?

Vad ser man är negativ respektive positivt i användandet?

3. Metod

Vi har valt att göra en kvalitativ intervjustudie, detta för att syftet är att få en inblick i hur pedagoger ser på användandet av datorer i förskolan. Genom att göra intervjuer så kan man få ut mer data då det ger möjligheten till följdfrågor och utveckling av det som framkommer. Eftersom intervjuerna spelas in ger detta en möjlighet att kontrollera vårt material (Denscombe, 2009). Intervjuerna bygger på personens egna erfarenheter och åsikter. Genom att göra intervjuer ger det även möjlighet att observera intervjupersonens kroppsspråk och ansiktsuttryck. Vi har valt att göra semistrukturerade intervjuer vilket innebär att samtliga informanter får samma frågor som öppna och där får de möjlighet att uttrycka sina åsikter. Detta ger sen forskaren en möjlighet att tolka vad personerna säger i relation till deras sätt att agera under själva intervjun. Vår uppgift är även utifrån det de säger tolka den mångfalden som kan menas (Kvale, 2009).

3.1 Urval

Vi valde att besöka förskolor som inte var kända för oss sen tidigare. Detta för att få en intressant data till studien. På förskolorna arbetade inte pedagogerna i samma arbetslag. De förskolorna som valdes ut ligger i olika områden i samma kommun. Anledningen till detta val är att förskolorna i de olika områdena arbetar på olika sätt, detta anser vi ger en bredd på data.

3.2 Undersökningsgrupp

Vi intervjuade sammanlagt fem pedagoger. Uppdelning bland pedagogerna var fyra förskollärare samt en pedagog som har läst till lärare mot yngre barn 0-12 år. Pedagogerna kommer att gå under förskola a och förskola b. Samtliga utav pedagogerna hade under de senaste fem åren tagit sin lärarexamen. De personerna som ställde upp på att bli intervjuade hade förskollärarytbildning eller motsvarande. Detta resulterar i att inga barnskötare finns med bland intervjupersonerna.

De pedagoger vi intervjuade hade alla gått på PIM utbildningen. Fyra av pedagogerna hade gått de tre första stegen medans den femte pedagogen hade gått fem steg. De som hade gått de tre stegen i PIM sa alla att det var lätt men att de redan ansåg att de kunde det mesta sen tidigare och tyckte att de gick utbildningen mest för att alla skulle gå den. Den som hade gått fem steg ansåg att hon hade lärt sig mer nya saker, men att utbildningen var lätt.

3.3 Insamling av det empiriska materialet

Vi började med att skicka ut förfrågningar via mail till olika förskolor (se bilaga 2). På dessa mail fick vi inga svar, istället valde vi då att ringa till avdelningar på de förskolor vi tidigare hade mailat till. Vi turades om att ringa de olika förskolorna vi hade valt ut. Vi presenterade oss och vad vår studie handlade om. Flera pedagoger tackade nej på grund av tidsbrist. De pedagoger som tackade ja bokade vi in tid med för ett besök.

Innan vi gick ut till de olika förskolorna förberedde vi oss genom att gemensamt diskutera vilka frågor som skulle ställas. Eftersom vi kom på många små frågor, valde vi att sammanställa de och ha två stora frågor (se bilaga 1). Detta för att pedagogerna som intervjuades skulle få möjligheten att svara mer ingående på frågorna och kunna utveckla sina svar. I samband med detta testade vi den inspelningsutrustningen vi skulle använda. Eftersom vi aldrig hade använt denna utrustning så underlättade det för oss under intervjuerna att vi kände till hur den skulle användas. Men även hur bra den tog upp ljudet och där med hur den skulle placeras. Om utrustningen hade varit felplacerad fanns det en risk för att ljudupptagningen hade blivit sämre. Vi gjorde två olika tester. Den första var en 15 minuter lång ljudinspelning där utrustningen låg på bordet framför, detta för att se hur långt ifrån man kunde placera utrustningen för att det skulle höras bra. Vid det andra testet så var utrustningen placerad på samma ställe men med musik i bakgrunden, inspelningen var 12 minuter lång. Detta för att se hur ljudupptagningen blev om störande ljud fanns i bakgrunden. Intervjuerna skedde bara en gång och de samtalen som då kom till går inte att upprepa (Denscombe, 2009).

Intervjuerna skedde på förskolorna i mindre samtalsrum där vi kunde sitta ostört. Under intervjuerna satt vi båda två med och turades om att ställa frågorna. Allt spelades in. Detta betydde att vi kunde fokusera på den personen vi intervjuade och dess svar. Vi upplevde att alla vi intervjuade höll sig till ämnet men att vissa ibland kom in på sidospår som inte var relevanta för oss. Då fick vi ställa frågor för att få in dem på ämnet igen. Vi ställde följdfrågor på det som vi kände var intressant och där vi ville ha mer tydlig information kring det som sades.

Förskolan A besöktes på morgonen. Första intervjun tog 19.40 minuter och i ljudupptagningen fanns det inga störande ljud. Rummet vi satt i var valt av pedagogen vi intervjuade, då hon känner till förskolans lokaler och visste var vi kunde sitta ostört men även där vi inte skulle

störa andra. Den andra intervjun skedde i rummet bredvid personalrummet och i ljudupptagningen kunde man höra hur folk rörde sig i rummet bredvid, dock påverkade detta inte resultatet. Pedagogens upplevdes som väldigt nervös och blev erbjuden att avbryta men valde själv att fortsätta intervjun. Vi tog dock beslutet att försöka hålla intervjun så kort som möjligt, då vi inte ville utsätta henne för obehag. Intervjun tog 14.10 minuter

På förskola B, som besöktes på förmiddagen, så var det en i pedagog som var medveten om att vi skulle komma. Den informationen vi hade fått av henne var att hon skulle informera förskolan om vårt besök och i förväg fråga om det fanns pedagoger som ville ställa upp på att bli intervjuade, men så var inte fallet. Istället fick vi samma dag som vi besökte förskolan gå runt på de olika avdelningarna och fråga personalen om de kunde tänka sig att bli intervjuade. Detta skapade ett orosmoment för oss då vi inte i förväg visste om pedagogerna kunde tänka sig att ställa upp på intervjuer, detta påverkade dock inte de intervjuer vi gjorde. Sammanlagt fick vi två pedagoger som ställde upp på intervjuer utöver den pedagog som vi tidigare hade bestämt tid med. Samtliga intervjuer skedde i ett samtalsrum som var placerad i hallen mellan två småbarnsavdelningar. Första intervjun tog 16.49 minuter och inga störningar kunde uppfattas på ljudupptagningen. Andra intervjun tog 21.26 minuter, i denna ljudupptagning hördes störningar från hallen, dessa var dock inte så pass höga att det påverkade det inspelade materialet. Tredje intervjun tog 25.49 minuter, även vid detta tillfälle hördes störningar i inspelningen men inget som påverkade materialet.

3.4 Bearbetning och analys

Bearbetningen av den insamlade empirin gjorde vi tillsammans. Vi har valt att utgå från Kvale (2009) vid intervjuanalysen. Det bygger på att man stegvits gör analysen utifrån flera faktorer. Vi valde att göra vår tolkning av stegen för att anpassa det till vår studie. Det första steget var att lyssna på inspelningen för att få en tydligare uppfattning om vad som sades. Andra steget var att ta ut det som var relevant för studien, då andra saker togs upp som inte berörde vårt ämne. Tredje steget var att jämföra intervjuerna och diskutera kring detta, för att se de olika variationerna i det som sades. Intervjuerna har vi lyssnat om flera gånger för att få en tydligare bild av vad som sades. Under tiden vi lyssnade på intervjuerna markerade vi tidpunkter på inspelningen då vi ansåg att pedagogerna sa något som var extra intressant. Detta för att sedan lätt kunna hitta tillbaka till den specifika delen i intervjun.

Bearbetning av intervjuerna gjordes samma dag intervjun skedde, detta för att kunna skriva ner kommentarer om det som skedde kring intervjun som kunde vara av betydelse. Utskriften tog tid dels för att det var svårt att höra vad som sades och det var inte alltid personen sade fullständiga meningar (Denscombe, 2009).

Analysen gjordes efter att bearbetningen av det samlade materialet var sammanställt. Vi ställde följande frågor till materialet. *Vad sa de om barnen? Vad sa de om pedagogerna? Vad det något speciellt samtliga tog upp?* Frågorna utgick från studiens syfte samt våra huvudfrågor samt delfrågor som presenteras under 2.5 Precisering av frågor. Vi kunde sedan se mönster i utsagorna kunde vi börja ta fram teman. De teman som vi identifierade var följande:

- Dokumentation
- Kunskapskälla
- Surfplattor
- Pedagogiska spel
- Problem
- Fördelar

3.5 Trovärdighet och rimlighet

Vi har använt oss av semistrukturerade intervjuer detta bör göra studien tillförlitlig. Samtliga intervjuer spelades in, så att vi kunde lyssna om många gånger för att försäkra oss om att vi uppfattat svaren korrekt. Vi valde att inte skicka ut frågorna i förväg vilket också kan ha påverkat resultatet. Skulle intervjuerna göras om med samma pedagoger skulle vi nog få likvärdiga svar, detta eftersom människor är föränderliga och därmed inte svarar identiskt (Patel & Davidson, 2003).

Beroende på vilken teoretisk utgångspunkt man väljer kan saken ses på ett annorlunda sätt. Detta betyder att man med en annan teoretisk utgångspunkt kan få ett annat resultat än det vi fick fram.

3.6 Etiska överväganden

Vi har följt Vetenskapsrådets (2012) grundläggande krav om individskydd. Vetenskapsrådet utgår från fyra punkter samtyckekravet, informationskrav, nyttjandekrav samt konfidentialitetskravet. Informationskrav för oss betydde att vi informerade våra informanter syftet med undersökningen och anledningen till varför vi gjorde denna studie. Nyttjandekrav innebar att vi informerade om att det insamlade materialet endas skulle användas i studien. Innan intervjuerna påbörjades fick de informationen att det var frivilligt att delta och detta ser vi som samtyckekravet. Utifrån konfidentialitetskravet fick informanterna information om att inte skulle gå att identifiera varken förskolor eller personer.

Alla vi intervjuade blev först tillfrågade om de ville delta och blev informerade om att intervjun skulle spelas in. De hade även möjlighet att avbryta intervjun om de så ville. Eftersom vi båda två var ute på förskolan erbjöd vi oss att enbart en av oss skulle göra intervjun om de kände sig obekväma med att sitta ner och bli intervjuade av två personer. De fick även information om att allt inspelat material skulle förstöras.

4. Resultat och analys

I resultatdelen presenterar vi resultatet av vår studie. Resultatet är uppdelat utifrån de samtalsteman som togs fram under analysen av intervjuerna. De rubriker som presenteras är *Dokumentation, spara tid eller inte? Öka egen kunskap, Surfplattorna kommer, Det är ju ett pedagogiskt spel* samt *Problematik och fördelar*.

4.1 Dokumentation, spara tid eller inte?

En av de sakerna som alla pedagogerna tog upp var att de framför allt använder datorer till dokumentation av olika slag. Detta var det de till och med själva lyfte fram mest och ville prata om. Samtidigt fanns det olika uppfattningar om hur positivt eller negativt det var. De positiva sakerna som lyftes fram var framför allt att det går inte åt lika mycket tid, man slipper göra dubbelarbete och det går åt mindre material när man använder dator till dokumentationen. På en av avdelningarna på förskola B hade man valt att ta bort barnens pärmar och ersätta dem med filer på datorn. Detta för att personalen upplevde att det gick åt mer tid om man först skulle skriva ut bilder, för att sedan klippa och klistra ihop sidor till pärmen. Istället kunde man göra det fysiska materialet tills att barnen slutade på avdelningen. Genom att göra allt på datorn menar de att det inte gick åt lika mycket tid och det blir lättare att läsa.

”Tänker man dokumentationen så är det väldigt underlättande, i och med att man har digitalkamera och ska man då har pärmarna ska man skriva ur en himlans massor och klippa och klistra. Man kan skriva ut det man vill tills det barnet ska sluta”

Negativa saker som lyftes fram var att vissa ändå upplevde att det tog tid från barngruppen, detta berodde dock mest på att man i personalgruppen hade olika syn på när det var lämpligt att sitta vid datorn. Trots att flera nämnde att dokumentationen sparade tid höll inte alla med om detta. Det fanns åsikter som att dokumentationen på datorer tog mer tid än att skriva det för hand. Men även att barnen blev mer uteslutna i dokumentationen om den skedde vid en dator, då det är lättare att sitta många vid ett bord. Vilken typ av dokumentation man ville göra med barnen för hand framkom inte. Det som framkom var att de som helst ville skriva för hand hade tidigare arbetat så.

”Vill man ha bilder på dörren, ska man först lägga in det i word och så skriva lite. Ibland är det faktiskt enklare att skriva ut bilden och skriva för hand. Det går oftast snabbare och man kan då ha barnen runt om sig. Barnen blir mer delaktiga då.”

Samtidigt fanns det tankar om att barnens delaktighet ökade, då barnen själva blev mer intresserade av att delta då det skedde framför datorn. Det framkom att barnen aktivt sökte sig till pedagogerna när de satt vid datorn. Men det sades inte under intervjuerna hur delaktiga barnen fick vara eller vad pedagogerna vill ha ut av den delaktigheten.

4.2 Öka egen kunskap

Det vanligaste användningsområdet för datorn i förskolan som man gjorde tillsammans med barnen var att se film eller klipp på sidan Youtube. Framför allt på avdelningar med barn i åldrarna noll-tre år användes Youtube i verksamheten. Då för att se film tillsammans med barnen. Barnen fick ge önskemål om vad de ville se, pedagogerna hjälpte till med att söka efter det barnen önskade. Som pedagogerna beskrev kunde detta ske med två barn framför en dator eller i stor grupp då man använde den så kallade kanonen för att få en stor bild. Det var även, enligt pedagogerna, ofta ett önskemål av barnen att få titta på filmklipp på Youtube.

”Framför allt så använder vi den, man går ut och kollar lite på YouTube, man använder lite så. Det finns hur mycket som helst idag att använda. Våra små 1-3-åringar, det blir inte jätte mycket dator användning”.

Pedagogerna använde sig även av Youtube för att öka sin egen kunskap i olika områden. Framför allt pratade pedagogerna på förskola B om detta. Denna förskola ligger i ett område som klassas som mångkulturellt. De berättar hur man med hjälp av barnen och youtube har fått reda på saker som berör barnens olika traditioner och högtider. På ena avdelningen på samma förskola använde man youtube för att ta reda på hur man gör speciella tecken på teckenspråk. De upplevde detta som ett stöd i sin verksamhet.

”Men barnen så titta på Youtube, eftersom vi har barn med särskilda behov så är det bra att få tips om hur man gör tecken till olika sånger.”

På Youtube finns det filmklipp från hela världen och med tanke på det mångkulturella samhälle Sverige är idag så finns det en massa information att hitta där. Det är inte säkert att barnen själva kan berätta utan ha filmklippen som stöd. Det ger även barn från andra kulturer att få en förståelse för varandra. Pedagogerna pratade mycket positivt om Youtube och tog inte upp några nackdelar med det..

4.3 Surfplattorna kommer

Båda förskolorna som besöktes hade under året köpt in surfplattor, men ingen av förskolorna hade börjat arbeta med dem. Pedagogerna hade olika inställningar till att börja arbeta med surfplattor i verksamheten, samtidigt framkom det att alla ansåg att man behöver möta barnen i den verklighet de lever i och att den verkligheten i dag består av olika tekniska redskap. Det negativa låg mest i att man inte visste vad de skulle användas till. Man såg inget klart syfte med det. Dock var det en pedagog som såg en vinning i att arbeta med surfplatta. Hon såg möjligheten att ta bilder och där med snabbt kunna prata med barnen om vad som händer på bilden, samt anteckna ner det.

”Vi ska få en sån där iPad och då när man är ute kan man fota med den istället för kamera och då kan man tillsammans med barnen skriva direkt vad de ser och säger.”

Dock var inte alla positiva till de nyinköpta surfplattorna. De hänvisade till att man redan på förskolan hade digitalkameror att ta med ut i skogen om man ville fota och att det skulle vara otymplig att bära med sig en surfplatta. Detta kan ligga i den osäkerhet som finns vad man ska använda dem till och att man redan är van vid det man redan använder.

”Vi har väl fått in tre stycken Ipads, man kan hämta. Men det är inte så många som har använt dem”.

Under intervjuerna nämndes det aldrig om barnen hade fått använda dem eller om man visste hur barnen tänkte kring detta. Eller om barnen visste om inköpet.

4.4 Det är ju ett pedagogiskt spel

I intervjuerna framkom det att man på de olika förskolorna och även avdelningarna inte använde sig av datorspel på samma sätt som förr. På förskolorna fanns det sådana spel som kallas för pedagogiska spel. Att det var just pedagogiska spel man hade på förskolan var pedagogerna noga med att berätta, man hänvisade till att barnen kunde lära sig mycket av dem. Det beskrivs av pedagogerna att barnen inte är lika intresserade av att spela som de var förr när datorerna fortfarande var nya på förskolan. Men även att pedagogernas inställning har ändras. Idag vill man se en mening med att barnen ska sitta där, det ska inte vara ett verktyg för att få det lugnt på avdelningen.

”Och så har vi olika pedagogiska spel på datorn, bokstav spel och siffror spel”.

Datorspelet hos barn kan ses som något negativt. Men en annan synvinkel tas även upp, att barnen lär sig saker av att spela datorspel. Man ska inte se spelet enbart som ett görande utan se det i sin helhet. En av de saker som kan främjas av datorspel är språkutveckling både för svenska och för engelska. Många spel är idag enbart på engelska vilket betyder att barnen möter det tidigt.

”I många gånger så tror ju många att datorspel, de sitter ju bara och spelar data, men ibland så lär de ju sig också en hel del genom att spela data. Många barn lär sig ju engelska genom att spela datorspel. Det är väl bara det att man som vuxen ska sitta med dem och fråga lite och vara delaktig”

Barn spelar spel och man ska inte bromsa det. Istället bör man som vuxen vara delaktig och erbjuda barnen den här möjligheten. Men framför allt se det lärande tillfället.

4.5 Problematik och fördelar

Pedagogerna ser en vinning i att använda datorer i verksamheten och att de får möjligheten att använda det där det finns behov. De berättar om olika hjälpmedel de har för att underlätta barnens inläring. Bland annat ett talande tangentbord. Detta tangentbord värdesätter pedagogerna då de ser att barnen både får se och höra hur de olika bokstäverna låter. Det är ett bra redskap i språkinläring framför allt hos barn som inte har svenska som modersmål eller till barn med inläringssvårigheter.

”Med talande tangent så är det jättebra för då får de höra samtidigt som de får se bokstaven och det kan bli ett sätt att ta in kunskapen”.

Samtidigt framkom det att den utbildningen de har fått, PIM, inte har gett så mycket då alla pedagogerna hade datorvana sen tidigare. Det positiva med PIM var att de fick repetera saker de kunde sedan tidigare. Utöver PIM hade de inte fått någon utbildning i hur de kan arbeta med datorer i förskolan. Men de sa att det fanns utbildningar, dock att det var begränsat antal platser och av ekonomiska skäl kan man inte gå på alla utbildningar utan man väljer att gå på de utbildningar som är mest aktuellt för den förskolan man arbetar på just då.

”Nu tycker jag redan att jag kunde det, men jag har haft nytta av det, framför allt att klippa ihop filmer”.

Ett av de mest använda digitala redskapen förskolorna använde var digitalkameran. Till dem hade alla en positiv inställning. Framför allt att det är lätt att ta bilder och man kan få bilderna på papper samma dag som de togs. Samt att man kan spara bilderna på datorn, vilket kan vara ett stöd i dokumentationen som har nämnts innan. Dock finns det en risk med att ha bilder och liknade saker sparade på datorn. Den ena förskolan ligger i ett område där det är hög risk för inbrott. Skulle någon bryta sig in på förskolan och ta datorerna så blir även allt material som finns i datorn stulet.

”Vi har en lag som säger att man inte får lagra bilder digitalt, men vi får lagra det i vår verksamhet. Men med tanke på att vi är ett område där det tyvärr händer rätt så mycket inbrott. Så har bilder kunnat försvinna på datorn och nu har vi gått över till att lagra det internt”.

En annan av de nackdelarna är om en dator skulle gå sönder finns risken att allt det sparade materialet försvinner.

4.6 Analys

Samtliga intervjuer fokuserade till största del på vad pedagogerna hade datorerna till och inte på barnens användande. Det kan tolkas som att barnen inte ligger i fokus under intervjuerna. Detta kan bero på att det finns brister i kunskapen kring barnens datoranvändande eller att det

är enklare att prata om vad man själv gör. Det framkom även att barnen inte spelade mycket spel, men inte om det var pedagogernas beslut eller barnens egna. Men de få spelen de har var de noga med att säga att det var pedagogiska spel. Ett antagande kan vara att detta är spel pedagogerna känner till bäst och därmed mest bekväma med att använda. Pedagoger bör reflektera över vad man erbjuder barnen på förskolan för att främja deras inläring. För ur ett sociokulturellt perspektiv lär barnen hela tiden även om pedagogen inte är närvarande (Vygotskij, 1999).

Dokumentation var det som togs upp mest om hur pedagogen använde det. Det utgick i från hur pedagogerna använde datorer vid sin egen planering. Det nämndes inte att man gjorde dokumentationen med barnen på datorn, i de fallen barnen nämndes var då kritik mot dokumentation på datorn kom upp. Vissa av pedagogerna menade att man kunde få ett ökat samspel med barnen om man satt vid ett bord där många kunde vara med då flera kan delta i samtalet (Vygotskij, 1999).

En av de saker som förskolorna nyligen köpt in var surfplattor. Pedagogerna hade inte ännu börjat använda dem utav olika orsaker. Vi tolkar det som att de inte hade ett syfte till ett användande, samtidigt som det fanns en nyfikenhet. Samtidigt saknas det kunskapen hos pedagogerna om hur man ska få in surfplattorna i verksamheten utifrån de behoven barnen har.

Ett av det stora användningsområdet på datorn var hemsidan Youtube, vilket även barnen använde. Pedagogerna hade en positiv inställning till Youtube och hänvisade till att både personal och barn kunde lära sig mycket där. Men det framkom inte varför de lärde sig mycket eller vad syftet med det var (Claesdotter 1999; Alexandersson, Lindroth, & Lindö, 2001). Utbildning om datorer för just förskolan kan ses som bristfällig, då det framkom att det endas var PIM som erbjöds. Detta kan bero på två saker dels den ekonomiska aspekten men även att pedagogerna saknade intresse. Kring just PIM framkom det en viss kritik. Denna kritik berodde mycket på innehållet som vissa pedagoger redan ansåg sig ha kunskap om. Samtidigt bygger den nya kunskapen man kan vinna på de tidigare erfarenheterna man bär med sig. Då man har med sig det blir det lättare att tänka sig eller fantisera om vad som kommer hända här näst om man till exempel trycker på en specifik knapp. Har man inte detta med sig kan det istället skapa ett orosmoment, då man inte vet vad som kommer att hända och inte kan föreställa sig det.

De negativa aspekterna som pedagogerna kunde se var, när man kan sitta vid datorn. Finns det inte tydliga bestämmelserna kring detta kan risken öka för konflikter inom arbetslaget.

Samtidigt framkommer det inte hur det ser ut med bestämmelserna kring barnens användande. Tillåter man datorn endast efter lunch så minskar det möjligheterna för de barn som går hem tidigt samtidigt som man kanske gör undantag för de barnen som går hem sist, även Ljung-Djärf (2002) ser i sin studie hur pedagoger styr detta och att det inte är ovanligt med att man har bestämda tider som ska vara datorfria.

4.7 Slutsats

Slutsatsen är att man på förskolorna arbetar på ett likvärdigt sätt och att enligt dem förekommer inte datorspel i en någon större mängd. Istället har det blivit Youtube som är aktuellt hos både barn och pedagoger. Pedagogerna som intervjuades pratade alla om hur man på olika sätt arbetar med Youtube. Ser man till det som togs upp i litteraturdelen så var det mer fokus på datorspel än internetanvändande.

Enligt pedagogerna använde de själva datorerna till framför allt dokumentation. Detta är inte heller något som tas upp i litteraturdelen. Då den aktuella litteraturen handlar mer om pedagogens roll i barnens utveckling och fokuserar inte på pedagogernas arbete utanför barngruppen. Eftersom fyra av fem pedagoger var positiva till denna form av dokumentation så kanske det kommer ersätta den handskrivna dokumentationen i framtiden.

En sak som inte togs upp i litteraturen men kom fram under intervjuerna var surfplattor. Dessa var ännu inte riktigt en del av verksamheten. Vi uppfattade att pedagogerna dels såg detta som en del av samhälles utveckling men att man var osäker till syftet med det i verksamheten.

Samtidigt fanns det framför allt en pedagog som såg en vinning med dem.

5. Diskussion

Diskussionen är uppdelad i två delar. Först delen är metoddiskussion där vi belyser den metoden vi har valt. I andra delen diskuteras resultatet med kopplingar till den tidigare litteraturen och forskningen.

5.1 Metoddiskussion

Vi valde att göra en kvalitativ undersökning och utifrån vår frågeställning ansåg vi att intervjuer var mest lämpliga. Då vi ville få reda på hur pedagogerna såg på saken. Fördelen med att samla in det empiriska materialet genom en intervjustudie är att man kan få ett givande samtal med den personen man intervjuar och därmed kunna gå mer på djupet med frågorna (Kvale, 2009).

Det problem vi stötte på och som kan ses som en nackdel var att det var svårt att få pedagoger att ställa upp på intervjuer. Även om vi hade bokat in möte på förskolan upplevde vi att det fanns brister i kommunikationen. Det blev ett missförstånd mellan oss och en av de pedagogerna vi kontaktade, då alla på avdelningen inte var medvetna om att vi skulle besöka dem. Men vi anser att detta inte har påverkat resultatet. Vi intervjuade sammanlagt fem pedagoger uppdelat på två olika förskolor, alla de vi intervjuade var dessutom kvinnor. Detta finner vi intressant, då vi frågar oss själva om vi hade fått andra svar om vi även hade intervjuat män? De som intervjuades hade också tagit sin lärarexamen någon gång under de fem senaste åren och i deras utbildning hade det funnits med moment där man skulle arbeta med IKT, hade vi fått andra svar om man inte hade med sig detta från tidigare?

Utöver intervjustudien ser vi möjligheten att man skulle kunna komplettera studien med observationer. Då vi upplever att det finns en risk med att de vi intervjuade ger oss de svar de tror vi vill ha (Denscombe, 2009). Samtidigt anser vi att de frågor vi hade utgick ifrån att de skulle berätta om verksamheten de jobbade i och att vi därmed minskade risken för detta. Observationer hade gett oss möjligheten att se hur man faktiskt arbetar, dock kunde vi inte genomföra detta då tiden inte fanns till.

5.2 Resultatdiskussion

Vart tar barnen vägen? Även om barnen nämns så är de inte i fokus, vilket kan ses som underligt då ämnet berör hur man arbetar med datorer i förskolan. Det kan tolkas som att

pedagogerna lägger större vikt i vad de själva gör än vad de gör med barnen. En av de få gångerna barnen kom med i bilden var när samtalet handlade om dator kontra barngruppen. Då pedagogerna upplevde att deras användande av datorer tog tid från barngruppen. Samt att när man var med barnen och skulle arbeta med datorer var det begränsande hur många man kunde sitta där samtidigt. Frågan är om det egentligen är begränsande till att det bara kan sitta ett visst antal barn? Bland annat finns det så kallade PC-kanoner, som man kan använda för att få en större bild. Enligt ett sociokulturellt perspektiv lär man sig av varandra och kan det då inte vara en fördel att vara en större grupp där man kan få mer idéer utbytt, Vygotskij (1999) tar upp att man bör ta vara på varandras tidigare erfarenheter. Samtidigt finns det behov att vara i en mindre grupp eller ibland själv för att få ut mer av den kunskap man har fått in. Men fokusen blev aldrig hur man tillsammans med barnen eller barnen själva kan göra vid datorn.

En sak som bara nämndes under intervjuerna var datorspel. Vilket man annars ofta kopplar samman med just barns datoranvändande. I resultatet finns det även en antydning till att pedagogerna tar avstånd från spel. Men en av få saker som kom fram i resultatet var att barnen lär sig av att spela datorspel, men att det snarare handlar om viss okunskap hos pedagogerna. Samt att pedagogerna inte är närvarande när barnen spelar. Hade de valt att sitta tillsammans med barnen en stund så skulle de kunna ställa frågor och få en inblick i vad barnen egentligen gör. Eftersom pedagogerna inte är närvarande så tar barnen hjälp av varandra, de som kan mindre söker sig till de som kan mer, Williams (2006) tar upp att barnen vill lära sig saker och då gärna av varandra, detta är en aspekt som pedagogerna inte talade om. Ser man ur ett sociokulturellt perspektiv är detta en av de viktigaste grunderna till att lära sig saker. För det finns en risk med att barnen placeras framför en skärm för att de ska lugna ner sig och att man som pedagog ska kunna hinna göra annat och då får pedagogerna inte inblick i vad barnen lär sig eller om de lär sig. Förutom risken med att datorer används som något för att lugna så kan det även användas som straff och belöning. Belöningen kan vara då det önskade uppförande eller görandet belönas och då får de spela datorspel. Denna belöning kan även bli ett straff, då barnen tas ifrån möjligheten att spela datorspel (Alexandersson, Lindroth, & Lindö, 2001). Istället för datorspel så var det Youtube man använde mest. Både av pedagogerna och av barnen. Pedagogerna använde Youtube som ett hjälpmedel i verksamheten då deras egna kunskaper var bristande. Det är intressant att en sida som ger möjligheten att dela med sig av personers privata filmklipp, idag kan användas som ett hjälpmedel för pedagoger. Fördelen med detta är lätt tillgängligt, kostnadsfritt och man kan

hitta filmklipp från hela världen. Dock bör man tänka källkritiskt, eftersom alla har möjlighet att lägga upp filmklipp där. Även när barnen använder Youtube bör man ha detta i åtanke då det är lätt att klicka sig runt och få upp saker som kanske inte är lämpliga för alla. Samtidigt ska man inte stoppa barnen från att använda det, är man orolig över att barnen ska se olämpliga saker kan man sitta med dem, precis som det tas upp när det rör datorspel.

Något som alla pedagoger tog upp under intervjuerna när det handlade om deras användande var dokumentation. Detta var väldigt intressant då det fanns olika inställningar till detta samtidigt såg alla på det som en fördel i verksamheten. De negativa sakerna som togs upp handlade om hur man inom personalen organiserade kring detta. Även om det berör pedagogerna kan det jämföras med det Ljung-Djärf (2002) tar upp i sin studie kring barns datoranvändande då hon tar upp när det är lämpligt att sitta vid datorn eller inte. Hos barnen kan det handla om man sitter vid datorn före eller efter frukost. Medan hos pedagogerna berör det frågan när det är lämpligt och passar verksamheten. Är man inom arbetslaget inte överens om detta finns möjligheten att det skapar konflikter. Men är detta berör inte bara det att man dokumenterar på datorn, samma konflikt kan uppkomma om man hade dokumenterat samma sak för hand. Samtidigt kan det vara lättare att se datorer som problemet, då de inte har funnits så pass länge i verksamheten eller om det är brist på utbildning.

Något som kan verka vara bristande är utbildning, den enda utbildningen som lyftes fram var PIM. Det är en gratis utbildning som sker online på deras hemsida. Vad denna utbildning egentligen ger kan ifrågasättas. Den utgår från att skriva ett dokument i till exempel word och skapa en PowerPoint (Skolverket, 2012). Mycket av detta kan redan pedagoger ute på skolor och förskolor och då blir det att man repeterar sakerna i stället för att lära sig något nytt. Att repetera saker kan vara bra för att komma ihåg hur man gör. Men tanke på den snabba tekniska utvecklingen, men även internets framfart kan en annan typ av utbildning behövas. Framför allt utbildning när det kommer till källkritik och IT-strategier är Svedberg (2011) kritisk mot hur det ser ut idag. Han menar på att det som finns idag inte räcker till och fyller inte de behov som finns. Hur påverkas det man lär ut till barnen då man inte har kunskapen? Är kunskapsbristen en orsak till att man hamnar i en situation där man gör utan att ha ett syfte med det? Samtidigt kan man fråga om barnen i detta fall får lära personalen? I många fall kan barnen ha mer kunskap kring exempelvis datorspel, är så fallet så kommer barnen söka hjälp av de barnen som kan mer och inte gå till pedagogerna. Det finns en vinst i detta och det är att

barnen får lära av varandra, men samtidigt finns det en risk att pedagogerna inte har insyn i vad barnen gör vid datorn eller vad som sägs.

Surfplattor var inte något som fanns med i arbetes syfte men det var något som togs upp under intervjuerna. Eftersom det berör IKT och kan ses ligga nära till datoranvändande så är detta inte konstigt. Surfplattorna kommer in allt mer och mer i förskolan och det är en del av den tekniska utvecklingen, men eftersom produkten till stor del liknar datorer kan den ses som överflödig i verksamheten. De kan också ses som ett komplement till datorer eftersom de är lätta att bära med och har många liknande funktioner. Frågan är dock om de kommer ersätta datorer helt och hållet i framtiden (Ellneby, 2005). Idag är det lätt att se dem som något man spelar på, men fanns det inte samma inställning till datorer i början? Mycket av det som sades under de intervjuer som gjordes till denna studie tydde på att man inte visste riktigt vad man skulle använda dem till men att det fanns ett intresse från pedagogernas sida att vilja arbeta med surfplattor. Detta är något som hänger ihop med att möta barnen i den värld de lever i och i deras verklighet. Även om barnen själva inte har surfplattor hemma så är det något de möter på olika sätt i vardagen. I LPFÖ 98 (rev 10) står det att man ska utmana och uppmuntra barnens förståelse för teknik. Men för att kunna göra detta måste man möta barnen i deras tekniska värld, vilket när det kommer till IKT inte längre bara handlar om datorer och digitalkameror. Samtidigt är detta en ekonomisk fråga för förskolorna.

Något som inte togs upp under intervjuerna men som man ofta ses tas upp i olika medier är hur man kopplar barns övervikt till datoranvändandet. Detta fann vi intressant då vi hade räknat med att det skulle tas upp. En av anledningarna kan vara att svaren bara tog upp det man gjorde i förskolan och lämnar hemmet utanför. Annars brukar just motståndet kring datorer på förskolan grunda sig i att barnen sitter vid datorn så mycket hemma och att de behöver röra på sig. Kanske de pedagoger som intervjuades inte ser det som ett problem eftersom förskolan erbjuder andra aktiviteter också. Inte heller i den litteraturen som fanns kom detta upp. Istället så berörde det barnens inläring.

6. Sammanfattning

Studien handlar om pedagogers syn på datorer i förskolan och vad man använder dem till i verksamheten. Användandet av datorer tas upp på två sätt, hur de användes i barngruppen men även hur pedagoger använder dem utanför barngruppen. Bakgrunden till detta är för att datoranvändandet ökar och det idag är vanligt förekommande med datorer på förskolan. Samtidigt som det har visat sig att det finns kunskapsbriter bland pedagogerna på förskolorna när det kommer till IKT. I LPFÖ 98 rev. 10 (Skolverket, 2010) står det att pedagogerna ska arbeta för att utveckla barnens förmåga i att kunna kommunicera i ett samhälle där man får information snabbt. Samt ge barnen kunskaper och referenser som behövs för att kunna verka i ett framtida samhälle.

I litteraturdelen tas relevant forskning och litteratur upp som berör området och syftet med studien. Den teoretiska utgångspunkten som tas upp är ett sociokulturellt perspektiv, där framför allt artefakter och samspel har en betydelse för barnens inläring. Den övriga litteraturen tar upp hur datorer används i olika former på förskolan och vilken betydelse det har.

För att samla in data till studien gjordes en kvalitativ intervjustudie, där pedagoger blev intervjuade enskilt. Undersökningsgruppen bestod av fem pedagoger som arbetade i förskolan. Pedagogerna var utbildade i två olika inriktningar och fördelningen var fyra förskollärare samt en pedagog som har läst till lärare mot yngre barn noll-tolv år. Den insamlade datan presenteras under resultat delen. Där belys och till synliggörs tankar hos pedagoger. De rubriker som dessa presenteras är Dokumentation, Youtube, Surfplattorna kommer, Det är ju ett pedagogiskt spel och Problematik och fördelar.

Pedagogerna hade olika åsikter om användningen av datorer, men samtliga tog till största delen upp pedagogens egen användning och inte barnens användning. Gemensamt för alla pedagoger var att man talade om dokumentation och användandet av Youtube. Samtliga pedagoger tog även upp surfplattor, där åsikterna var olika angående hur lämpliga de var i förskolan. Undersökningsgruppen såg datorer som en del av verksamheten och antydde att man på något sätt arbetade med det dagligen.

Utifrån det resultat vi fick fram och litteraturdelen tolkar vi det som att pedagogerna ser positivt på datorer i förskolan men att fokuset inte ligger på datorspel. Istället så använder

man gratis online tjänster. En annan sak som kom fram under resultatet var användningen av surfplattor.

7. Referenser

- Alexandersson, Mikael, Linderöth, Jonas & Lindö, Rigmor (2001). *Bland barn och datorer: lärandets villkor i mötet med nya medier*. Lund: Studentlitteratur
- Appelberg, Lisbeth & Eriksson, Märta-Lisa (1999). *Barn erövrar datorn: en utmaning för vuxna*. Lund: Studentlitteratur
- Bjurwill, Christer (2001). *A, B, C och D: vägledning för studenter som skriver akademiska uppsatser*. Lund: Studentlitteratur
- Clasedotter, Annika (1999). *Datorer - metoder och goda idéer*. Stockholm: Lärarförb
- Denscombe, Martyn (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur
- Ellneby, Ylva (2005). *Cyberungar: eller vad barn verkligen behöver*. Stockholm: Natur och Kultur
- Harvard-systemet (2012). *Att skriva referenser enligt Harvard-systemet* (Elektronisk). Tillgänglig: http://www.hkr.se/upload/BIBL/doc/Referenser_enligt_Harvardssystemet.pdf. (2012-11-27)
- Jämterud, Ulf (2010). *Digital kompetens i undervisningen: [handbok för lärare i samhällsvetenskapliga ämnen]*. Stockholm: Natur & kultur
- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur
- Käck, Annika & Männikkö Barbutiu, Sirkku (red.) (2012). *Digital kompetens i lärarutbildningen: ett integrationsperspektiv*. Lund: Studentlitteratur
- Lindqvist, Gunilla (red.) (1999). *Vygotskij och skolan: texter ur Lev Vygotskijs Pedagogisk psykologi kommenterade som historia och aktualitet*. Lund: Studentlitteratur
- Ljung-Djurf, A. (2002), *Fröken, får jag spela data? Datorn i förskolans lärandemiljö*. I: Säljö, R & Linderöth, J. (red.), *Utmaningar och frestelser*. Stockholm: Prisma, s.280- 301.
- Medierådets, (2010). *Småungar & Medier – Fakta om små barns användning och upplevelser*
- Nationalencyklopedin (2012): *Datorstödd undervisning*. Hämtat från:<http://www.ne.se/lang/datorstödd-undervisning> (2012-12-03)
- Nilsson, Ulf (1999). *Datorer - metoder och goda idéer*. Stockholm: Lärarförb
- Patel, Runa & Davidson, Bo (2003). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur

Skolverket (2012). Vad är PIM (Elektronisk). Tillgängligt: www.pim.skolverket.se/xp/handledning/om-pim/vad-ar-pim/ (2012-11-07)

Skolverket. (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*, Reviderad 2010. Stockholm: Skolverket.

Svedberg, S. (2011). Stora brister i IT strategi (Elektroniskt). Tillgänglig: [/www.lararnasnyheter.se/lararnas-tidning/2011/10/07/stora-brister-it-strategi](http://www.lararnasnyheter.se/lararnas-tidning/2011/10/07/stora-brister-it-strategi) (2012-11-27).

Svenska akademiens ordlista över svenska språket. (2006). Stockholm: Svenska akademien

Säljö, Roger (2000). *Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv*. Stockholm: Prisma

Trageton, Arne (2005). *Att skriva sig till läsning: IKT i förskoleklass och skola*. Stockholm: Liber

Vygotskij, Lev Semenovič (1995). *Fantasi och kreativitet i barndomen*. Göteborg: Daidalos

Vygotskij, Lev Semenovič. (1999). *Läraren*. I: Lindqvist, G. (red.). *Vygotskij och skolan - Texter ut Lev Vygotskijs pedagogisk psykologi kommenterade som historia och aktualitet*. Lund: Studentlitteratur

Williams, Pia (2006). *När barn lär av varandra: samlärande i praktiken*. Stockholm: Liber

Bilaga 1

Intervjufrågor

- Skulle du vilja berätta om hur ni på förskolan/avdelningen använder datorer?

- Ser du möjligheten av att få in datorer och andra digitala hjälpmedel i verksamheten?

Bilaga 2: Missiv

Hej!

Vi är två lärarstudenter som under den här terminen ska skriva vår C-uppsats om datorer i förskolan. Vi tänker göra en intervjustudie i hur pedagoger ser på detta. Vi hade tänkt göra ett besök på er förskolan för att genomföra intervjuerna.

Intervjuerna kommer att spelas in och materialet kommer enbart användas av oss.

Intervjuerna är helt frivilliga och ni kommer när som helst att kunna avbryta intervjun. Ert eller förskolans namn kommer inte att nämnas i uppsatsen detta efter Vetenskapsrådets forskningsetiska principer.

Tycker ni att detta låter intressant och vill ställa upp som intervjupersoner kan ni kontakta oss via mail

Ingrid Gunnarsson ingrid.gunnarsson0010@stud.hkr.se

Lisa Jönsson lisa.jonsson0076@stud.hkr.se

Tack på förhand